

Arīš. ad. n. 234

Rūpniecības departaments.
Ieņācis 24/III 1923 g.
6519

Patents 213
Klase 20-6.

FINANSU MINISTRIJAS
RŪPniecības DEPARTAMENTA
PATENTU VALDE.

Dzēsts
1931. g. I. XI.

IZGUDROJUMA PATENTA PIETEIKUMS.

- 1) Patenta priekšmets: *Vēja turbīnu iekārta*
- 2) Pieteiceja vards un adrese: *Andrejs Mikels dēls
Balo diš, Sietuieru radzā, Krustpils
pagastā, Daugavpils apriņķī*
- 3) Pieteicejs velas iegūt Latvijas izgudrojumu patentu
- 4) Pieteikuma nodoklis Lrbl. 250,- ir iemaksāts Valsts
kase un uz Patentu Valdes rēķina pret kviti Nr. 16/25997
no 23 aug. 1923 g. kura pielikta seīt klat.
- 5) Pielikumi seīt klat:
 1. 2 eksemplari izgudrojuma apraksta uz 3 lapas pusē.
 2. 1 galveno un 1 blakus eksemplari zīmējumu
uz 1 formulariem.

Pieteiceja paraksts *Andrejs Bolod.*

Vieta un datums:
Rīga 28 aug. 1923 g.



*Provera 20 es. no kura
sata - pasta write
10. VIII '27*

*Pat. nov. aci.
prof. 26/VI 24.
Pat. nov. aci.
prof. 22/VI 24.*

*18/ Adl. d. d. 1. mēn. termiņu, kas šit no pasūtītājam
dēvēs, apraksta iemaksas, kas jāmaksā par
21/24 Cijā*

Kvīte uzrādīta
9 AUG 1929
Patentu valdei

#16591
30. 7. 29.
L. 30.

Kvīte uzrādīta
9 AUG 1930
Patentu valdei

N: 6601
30. 7. 30
L. 35.

Azstandzīns apliecin N. 234 no 30 aug. 1923g.

Raņķis

30 aug. 1923 g.

Brīvstīns

Andrejs, Mikēļa dēls, B a l o d i s .

Sietnieku sadžā, Krustpils pagastā, Daugavpils
apriņķī.

Vēja turbīnu iekārta.

Līdz šim pazīstamās vēja turbīnas sastāv no attiecīgi iegultnota, samērā ļoti liela turbīnas riteņa, pie kam šī riteņa griešanās radīto spēku ar atbilstoša pārvada palīdzību izlietoja sūkņu un tamlīdz. dzīšanai. Tā kā liels turbīnas ritenis ap savu asi griežās lēnāk par mazu riteni pie viena un tā paša vēja stipruma, tad šis izgudrojums viena liela riteņa vietā paredz veselu rindu mazu turbīnriteņu, pie kam šo mazo riteņu asu ātro griešanos mērķim atbilstošā, jau pazīstamā kārtā var pārvadīt un izlietot sūkņu un cita dzīšanai, bet pie riteņu lielāka skaita arī kuļammašīnu dzīšanai.

Klātpieliktā rasējumā ir attēlots izgudrojuma priekšmets, pie kam 1.figura rāda visas iekārtas skatu no priekšas, 2.figura - augšdaļas skatu no sāniem, 3.fig.- līmenisko griezumu pa 1.figuras līniju A-B, 4.figura - svērtēnisku griezumu pa pārvadu ierīces vidus daļu, un 5.un 6. figura lēninātāja ierīces sīkdaļas.

1.figurā augšā uz schematiciski parādītā koka vai dzelzs turbīnu torņa 1 ar starpgabalu 2 un ripu 3 ir piestiprināta svērtēniska caurule 4. Pie šīs caurules uz gredzenpaplašinājumiem 5 (4.fig.) ir uzliktas rumbas, kuras sastāv no diviem cauruli apņemošiem stūrdzelžiem, un ir cieti savienotas ar līmeniskiem rāmjiem 7 un ar to svērtēniskiem savienojumiem 8. Bez tam rāmju 7 ārējās daļas savstarpīgi vēl ir savienotas ar svērtēniskiem stieniem 9 un līmeniskiem 10, tā kā tas viss kopā sastāda nemainīgu (starr) sistemu, kura griežās ap cauruli 4. Parādītā izpildījuma piemērā uz trijos stāvos ierīkotiem rāmjiem 7 ir uzlikti turbīnu riteņi 11 un pie tam tā, ka pārmaiņu

3

viens priekšpusē un otra pakalpusē. Katrs turbīnu ritenis ir cieti savienots ar savu asi 14, uz kuras pakalējā gala ir smeiles zobritenis 12, kas ieķērās uz garenass 15 cieti piestiprinātos riteņos 13 un ar ass 15 galā cieti pielikto riteņu 16 palīdzību caur riteņiem 18 griež svērtēniskās asis 17 (3. un 4. fig.). Šo griešanās kustību pēdīgi caur riteņiem 19 pārvada uz riteni 20, kas ir cieti piestiprināts pie galvenās ass 21, kura griežās caurulē 4. Kustības tālāka pārvadišana notiek ar riteņiem 22 un 23 uz līmenisko asi 24. Spārni 25 tura visu turbīnu iekārtu vēlamā stāvoklī attiecībā uz vēja virzienu, kamēr pretsvars 26 ir noturības nolūkā. Uz turbīnriteņu 11 ass 14 (2. fig.) virzienā pret vēju ir pielikts smeilķermenis 26, kura uzdevums ir novadīt vēju no turbīnas vidus, kur tā darbības iespāids ir mazāks, uz spārnu ārejām daļām. Šādā kārtā tiek labaki izmantots vēja spēks.

Turbīnriteņu skaits nav aprobežots nedz arī noteikts ar attēloto izpildījuma veidu. Riteņus var arī iekārtot vairākos nekā 3 stāvos, un lielāku izmēru izpildījumā caurules 4 vietā nāk atbilstoši būvēts dzelzs skelets.

5. un 6. figura rāda lielākā mērogā galvenās svērtēniskās ass 21 balstgalu planā un sānskatā, resp. griezumā. Virs gultņa 27 uz ass 21 ir cieti piestiprināts ritenis 28. Riteni 28 vaļīgi apņem velteniskā siena 29. Pie riteņa 28 ar cilpu 30 palīdzību ir piestiprinātas 4 bultis 31, kuru ārejamais gals aizkar kāšveidīgās sviras 32 garako dilbu, kas ir piestiprināts pie atsperes 38, kamēr šīs sviras īsākais dilbs atmetās pret sviru 39, kuru no velteniskās sienas 29 attura atspere 40. Ritenim 28 griežoties, bultīm 31 ir tieksme, pateicoties centrālā spēkam, pārspēt atsperi 38 un sviras 32 garako dilbu pabīdīt uz āru, kas savukārt īsākajam dilbam liek tiekties pārvārtēt atsperi 40 un sviru 39 piespiest pret sienu 29, kas ļoti ātri griežoties arī notiek, un tādā kārtā lēnina riteni 28. Lēninātāja ierīci var arī darbināt ar spiedienu uz sviru 33 (6. fig.). kura pie turām 34 iekārtotos īkšķus 35 spiež pret bulšu 31 galiem. Īkšķus 35 virza caurumos 36

slīdošās tapas 37.

Patenta īpatnības.

1. Vēja turbinu iekārta, kas īpatnīga ar to, ka vēja spiedienu uztver daudzi mazi turbinriteņi, un ka radītā ritošā kustība tiek pārvadīta uz galveno svērtēnisko asi ar veselas sistēmas līmenisku un svērtēnisku, ar zobriteņiem apgādātu asu palīdzību.
2. Vēja turbinu iekārta pēc 1.punkta, kas ir īpatnīga ar to, ka pie turbinriteņiem viņu vidū virzienā pret vēju ir pielikts smeilveidīgs ķermenis.
3. Lēninātāja ierīce turbinai pēc 1.punkta, kas ir īpatnīga ar to, ka pie turbinu iekārtas galvenās svērtēniskās ass ir ierīkotas viena vai vairākas bultis, kuras piespiež pie velteniskas sienas atsperu turetās sviras vai nu ar centrālā spēka spiedienu vai arī ar spiedienu uz kādu sevišķu sviru.

Pieteicejs: Andrejs, Miķeļa dēls, B a l o d i s.
Sietnieku sadzē, Krustpils pagastā,
Daugavpils apriņķī.

Pieteiceja paraksts: *A. Bolodis*



Andrejs, Miķeļa dēls, B a l o d i s,

Sietnieku sadzē, Krustpils pagastā, Daugav-
pils apriņķī.

Vēja turbīnu iekārta.

Līdz šim pazīstamās vēja turbīnas sastāv no at-
tiecīgi iegultnā, samērā ļoti liela turbīnas riteņa, pie
kam šī riteņa griešanās radīto spēku ar atbilstošu pār-
vada palīdzību izlietoja sūkņā un tml dz. dzīšanai. Tā kā
liels turbīnas ritenis ap savu asi griežās lēnāk par ma-
zu riteni pie viena un tā paša vēja stipruma, tad šis
izgudrojums viena liela riteņa vietā paredz veselu rindu
mazu turbīnriteņu, pie kam šo mazo riteņu asu ļoti ātro
griešanos mērķim atbilstošā, jau pazīstamā kārtā var pār-
vadīt un izmantot sūkņā un cita dzīšanai, bet pie riteņu
lielāka skaita arī kuļammašīnu dzīšanai.

Klātpieliktā rasejumā ir attēlots izgudrojuma
priekšmets, pie kam 1.figura rāda visas iekārtas skatu no
priekšas, 2.figura - augšdaļas skatu no sāniem, 3.figura
līmenisko griezumu pa 1.figuras līniju A-B, 4.figura -
svērtēnisku griezumu pa pārveda ierīces vidus daļu, un 5.
un 6.figura - lēninātāja ierīces sīkdaļas.

1.figurā augšā uz schematiciski parādītā koka vai
dzelzs turbīnu torņa 1 ar starpgabalu 2 un ripu 3 ir pie-
stiprināta svērtēniska caurule 4. Pie šīs caurules uz
gredzenveidīgiem paplašinājumiem ^(4.fig.) 5 (ir uzliktas rumbas, ⁶
kuras sastāv no diviem cauruli apņemošiem ~~stā~~ dzelžiem,
un ir cieti savienotas ar līmeniskiem rāmjiem 7 un ar to
svērtēniskiem savienojumiem 8. Bez tam rāmju 7 ārējās da-
ļas savstarpīgi vēl ir savienotas ar svērtēniskiem stie-
piem 9 un līmeniskiem 10, tā kā tas viss kopā sastāda ne-
mainīgu (starr) sistēmu, kura griežās ap cauruli 4. Parādi-
tā izpildījuma piemērā uz trijos stāvos ierīkotiem rāmjiem
7 ir uzlikti turbīnu riteņi 11 un pie tam tā, ka pārmai-

6
nu viens priekšpusē un otrs pakalpusē. Katrs turbīnu ritenis ir cieti savienots ar savu asi 14, uz kuras pakalējā gala ir smeiles zobritenis 12, kas iekērās uz garenass 15 cieti piestiprinatos riteņos 13 un ar ass 15 galā cieti pielikto riteņu ⁽¹⁶⁾ palīdzību caur riteņiem 18 griež svērtēniskās asis 17 (3. un 4. fig.) Šo griešanās kustību pēdīgi caur riteņiem 19 pārvada uz riteni 20, kas ir cieti piestiprināts pie galvenās ass 21, kura griežas caurule 4. Kustības tālāka pārvadišana notiek ar riteņiem 22 un 23 uz līmenisko asi 24. Spārni 25 tura visu turbīnu iekārtu vēlamā stāvoklī attiecībā uz vēja virzienu, kamēr pretvars 26 ir noturības nolūkā. Uz turbīnriteņu 11 ass 14 (2. fig.) virzienā pret vēju ir pielikts smeilķermenis 26, kura uzdevums ir novadīt vēju no turbīnas vidus, kur tā darbības iespāids ir mazāks, uz spārnu ārejam daļām. Šādā kārtā tiek labaki izmantots vēja spēks.

Turbīnriteņu skaits nav aprobežots nedz arī noteikts ar attēloto izpildījuma veidu. Riteņus var arī iekārtot vairākos nekā 3 stāvos, un lielāku izmēru izpildījumā caurules 4 vietā nāk atbilstoši būvēts dzelzs skelets.

5. un 6. figura rāda lielākā mērogā galvenās svērtēniskās ass 21 balstgalu planā un sānskatā, resp. griezumā. Virs gultņa 27 uz ass 21 ir cieti piestiprināts ritenis 28. Riteni 28 valīgi apņem velteniskā siena 29. Pie riteņa 28 ar cilpu 30 palīdzību ir piestiprinātas 4 bultis 31, kuru ārejamais gals ^{aisvar} kašveidīgās sviras 32 garāko dilbu, kas ir piestiprināts pie atsperes 38, kamēr šīs sviras īsākais dilbs atmetās pret sviru 39, kuru no velteniskās sienas 29 attura atspere 40. Ritenim 28 griežoties, bultīm 31 ir tieksme, pateicoties centrālā spēkam, pārspēt atsperi 38 un sviras 32 garāko dilbu pabīdīt uz āru, kas savukārt īsākajam dilbam liek tiekties pārvārot atsperi 40 un sviru 39 piespiest pret sienu 29, kas ļoti ātri griežoties arī notiek, un tādā kārtā lēnina riteni 28. Lēninātāja ierīci var arī darbināt ar spiedienu uz sviru 33 (6. fig.), kura pie turām 34 ierīkotos īkšķus 35 spiež pret bulšu 31 galiem. Īkšķus 35 virza caurumos 36 slido-

šās tapas 37.

Patenta īpatnības.

1. Vēja turbīnu iekārta, kas īpatnīga ar to, ka vēja spiedienu uztver daudzi mazi turbīnriteņi, un ka radītā ritošā kustība tiek pārvadīta uz galveno svērtēnisko asi ar veselas sistēmas līmenisku un svērtēnisku, ar zobriteņiem apgādātu asu palīdzību.
2. Vēja turbīnu iekārta pēc 1.punkta. kas ir īpatnīga ar to, ka pie turbīnriteņiem viņu vidū virzienā pret vēju ir pielikts smelvedīgs ķermenis.
3. Lēninātā ierīce turbīnai pēc 1.punkta, kas ir īpatnīga ar to, ka pie turbīnu iekārtas galvenās svērtēniskās ass ir ierīkotas viena vai vairākas bultis, kuras piespiež pie velteniskās sienas atsperu turetās sviras vai nu ar centrālā spēka spiedienu vai arī ar spiedienu uz kādu sevišķu sviru.

Pieteicejs: Andrejs, Miķeļa dēls, B a l o d i s .
Sietnieku sadzē, Krustpils pagastā,
Daugavpils apriņķī.

Pieteiceja paraksts : *Andrejs Bolodis*



Andrejs, Miķeļa dēls, B a l o d i s,

Sietnieku sadzā, Krustpils pagastā, Daugav-
pils apriņķī.

Vēja turbīnu iekārta.

Līdz šim pazīstamās vēja turbīnas sastāv no at-
tiecīgi iegultnā, samērā ļoti liela turbīnas riteņa, pie
kam šī riteņa griešanās radīto spēku ar atbilstošu pār-
vada palīdzību ielietoja sūkņā un tādējādi dzīšanai. Tā kā
liels turbīnas ritenis ap savu asi griežās lēnāk par ma-
zu riteni pie viena un tā paša vēja stipruma, tad šis
izgudrojums viena liela riteņa vietā paredz veselu rindu
mazu turbīnriteņu, pie kam šo mazo riteņu asis ļoti ātri
griešanos mērķim atbilstošā, jau pazīstamā kārtā var pār-
vadīt un izmantot sūkņā un citā dzīšanai, bet pie riteņu
lielāka skaita arī kuļammašīnu dzīšanai.

Klātpieliktā rasejumā ir attēlots izgudrojuma
priekšmets, pie kam 1.figūra rāda visas iekārtas skatu no
priekšas, 2.figūra - augšdaļas skatu no sāniem, 3.figūra
līmenisko griezumu pa 1.figūras līniju A-B, 4.figūra -
svērtēnisku griezumu pa pārveda ierīces vidus daļu, un 5.
un 6.figūra - lēninātāja ierīces sīkdaļas.

1.figūrā augšā uz ~~uz~~ schematiciski parādītā koka vai
dzelzs turbīnu tornā 1 ar starpgabalu 2 un ripu 3 ir pie-
stiprināta svērtēniska caurule 4. Pie šīs caurules uz
gredzenveidīgiem paplašinājumiem 5 (4. fig.) ir uzliktas rumbas, 6
kuras sastāv no diviem caurulī apņemošiem ~~stā~~ dzelžiem,
un ir cieti savienotas ar līmeniskiem rāmjiem 7 un ar to
svērtēniskiem savienojumiem 8. Bez tam rāmju 7 ārējās da-
ļas savstarpīgi vēl ir savienotas ar svērtēniskiem stie-
ņiem 9 un līmeniskiem 10, tā kā tas viss kopā sastāda ne-
mainīgu (starr) sistēmu, kura griežās ap caurulī 4. Parādi-
tā izpildījuma piemērā uz trijos stāvos ierīkotiem rāmjiem
7 ir uzlikti turbīnu riteņi 11 un pie tam tā, ka pārmai-

nu viens priekšpusē un otrs pakalpusē. Katrs turbīnu ritenis ir cieti savienots ar savu asi 14, uz kuras pakalējā gala ir smeiles zobritenis 12, kas iekērās uz galvenās ass 15 cieti piestiprinatos ritenos 13 un ar ass 15 galā cieti pielikto riteni⁽¹⁶⁾ palīdzību caur riteniem 18 griež svērtēniskās asis 17 (3. un 4. fig.) Šo griešanās kustību pēdīgi caur riteniem 19 pārvada uz riteni 20, kas ir cieti piestiprināts pie galvenās ass 21, kura griežās caurules 4. Kustības tālāka pārvadīšana notiek ar riteniem 22 un 23 uz līmenisko asi 24. Spārni 25 tura visu turbīnu iekārtu vēlāmā stāvoklī attiecībā uz vēja virzienu, kamēr pārsvars 26 ir noturības nolūkā. Uz turbīnriteņu 11 ass 14 (2. fig.) virzienā pret vēju ir pielikts smeilķermenis 26, kura uzdevums ir novadīt vēju no turbīnas vidus, kur tā darbības iespāids ir mazāks, uz spārnu ārejiem daļām. Šādā kārtā tiek labāki izmantots vēja spēks.

Turbīnriteņu skaits nav aprobežots nedz arī noteikts ar attēloto izpildījuma veidu. Ritenus var arī iekārtot vairākos nekā 3 stāvos, un lielāku izmēru izpildījumā caurules 4 vietā nāk atbilstoši būvets dzelzs skelets.

5. un 6. figura rāda lielākā mērogā galvenās svērtēniskās ass 21 balstgalu planā un sānskatā, resp. griezumā. Virs gultņa 27 uz ass 21 ir cieti piestiprināts ritenis 28. Riteni 28 valīgi apņēm velteniskā siena 29. Pie riteņa 28 ar cilpu 30 palīdzību ir piestiprinātas 4 bultis 31, kuru ārejamais gals^{airskas} (kašveidīgās sviras 32 garāko dilbu, kas ir piestiprināts pie atsperes 38, kamēr šīs sviras īsākais dilbs atmetās pret sviru 39, kuru no velteniskās sienas 29 attura atspere 40. Ritenim 28 griežoties, bultīm 31 ir tieksme, pateicoties centrālā spēkam, pārspēt atsperi 38 un sviras 32 garāko dilbu pabīdīt uz āru, kas savukārt īsākajam dilbam liek tiekties pārvārtēt atsperi 40 un sviru 39 piespiest pret sienu 29, kas ļoti ātri griežoties arī notiek, un tādā kārtā lēnina riteni 28. Lēninātāja ierīci var arī darbināt ar spiedienu uz sviru 33 (6. fig.), kura pie turām 34 ierīkotos īkšķus 35 spiež pret bulšu 31 galiem. Īkšķus 35 virza caurumos 36 slīdo-

šās tapas 37.

Patenta īpatnības.

1. Vēja turbīnu iekārta, kas īpatnīga ar to, ka vēja spiedienu uztver daudzi mazi turbīnriteņi, un ka radītā ritošā kustība tiek pārvadīta uz galveno svērtēnisko asi ar veselas sistēmas līmenisku un svērtēnisku, ar zobriteņiem apgādātu asu palīdzību.
2. Vēja turbīnu iekārta pēc 1.punkta. kas ir īpatnīga ar to, ka pie turbīnriteņiem viņu vidū virzienā pret vēju ir pielikts smēlveidīgs ķermenis.
3. Lēninātāja ierīce turbīnai pēc 1.punkta, kas ir īpatnīga ar to, ka pie turbīnu iekārtas galvenās svērtēniskās ass ir ierīkotas viena vai vairākas bultis, kuras piespiež pie velteniskas sienas atsperu turetās sviras vai nu ar centrālā spēka spiedienu vai arī ar spiedienu uz kādu sevišķu sviru.

Pieteicejs: Andrejs, Miķeļa dēls, B a l o d i s .
Sietnieku sadzā, Krustpils pagastā,
Daugavpils apriņķī.

Pieteiceja paraksts : *Andrejs Bolodis*

11

Fig. 1.

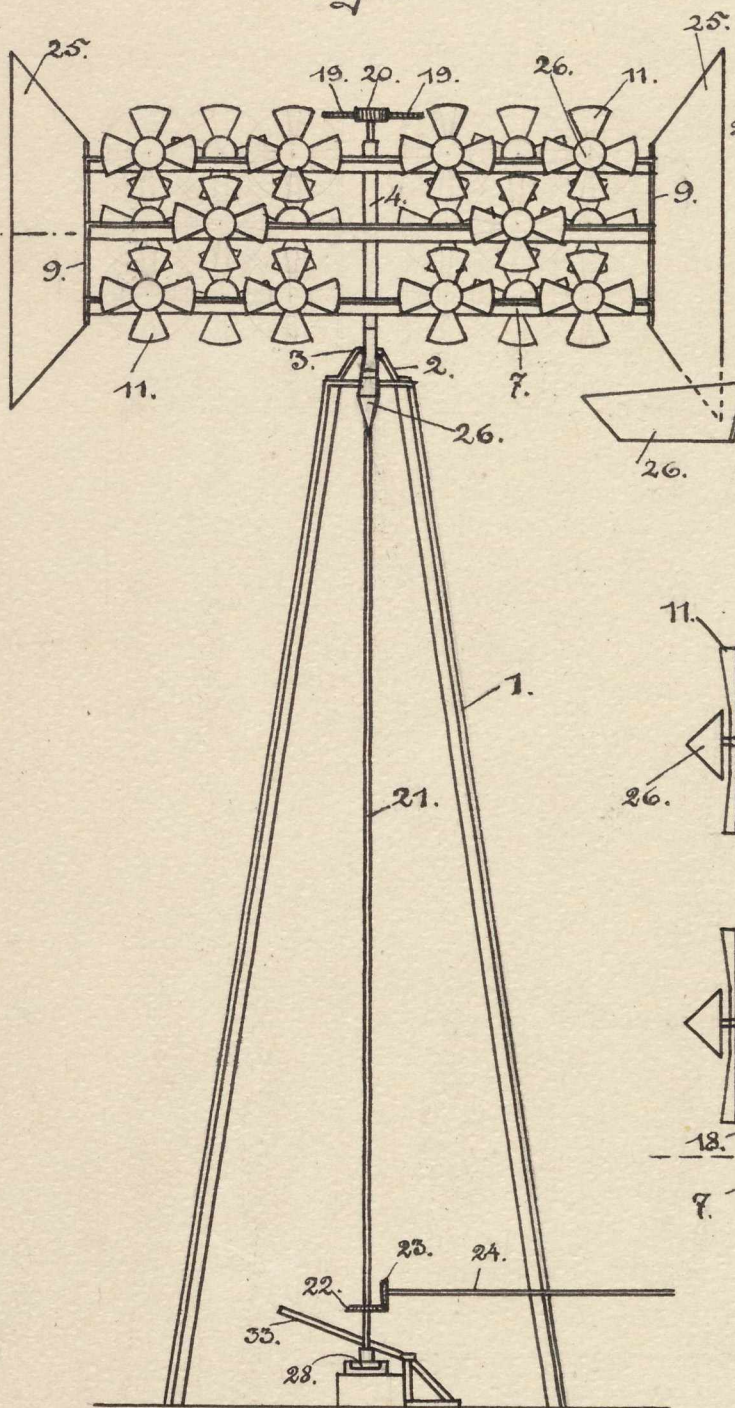


Fig. 2.

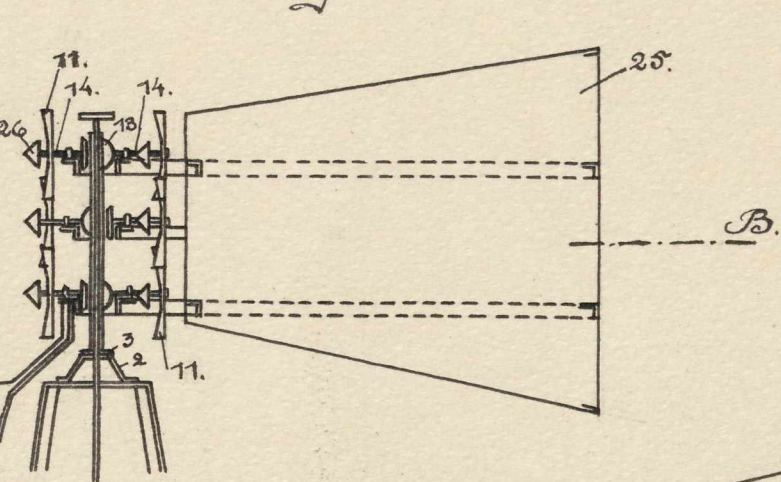


Fig. 3.

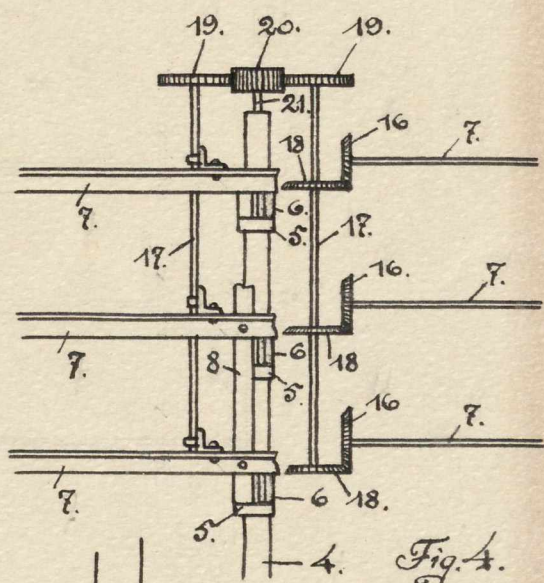


Fig. 5.

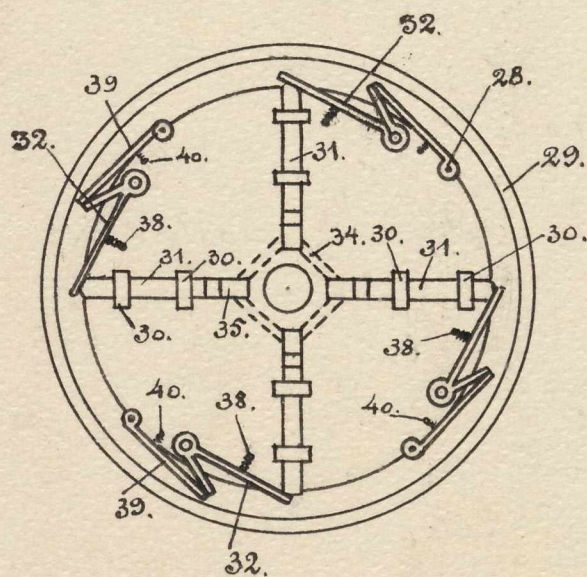


Fig. 6.

